

Realizační plán Rozvojového programu environmentálního poradenství v České republice na roky 2010 – 2013

1. DŮVOD A VÝCHODISKA ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLU

Realizační plán je souborem opatření pro praktické plnění cílů a priorit Rozvojového programu environmentálního poradenství v České republice na roky 2008-2013 (dále Rozvojový program) přijatého usnesením vlády č. 408/2008.

Doposud byly úkoly zajišťující plnění priorit rozvoje environmentálního poradenství součástí Akčního plánu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2007 – 2009. V dalším období budou cíle a priority environmentálního poradenství řešeny samostatně, protože se jedná o specifickou činnost a významnou samostatnou součást Státní politiky životního prostředí. Realizační plán určuje konkrétní kroky v čtyřletém období 2010 – 2013.

Environmentální poradenství (EP) je soubor služeb, které pomáhají občanům i specifickým cílovým skupinám při řešení konkrétních otázek a životních situací souvisejících s životním prostředím. Je založeno na přímé komunikaci s klientem a na nabídce objektivních expertních rad, které pomohou při řešení klientova dotazu či situace. Pro MŽP i jiné resorty je environmentální poradenství účinným nástrojem, který může sloužit k seznamování občanů se zaváděním nových právních norem (vyhlášek, nařízení atp.) či jejich novelizací, programů, strategií, finančních a jiných nástrojů k ochraně životního prostředí a napomáhat jejich pochopení a rychlejšímu zavedení do praxe.

Environmentální poradenství zaměřené na větší množství témat vzniklo v ČR spontánně a podle aktuálních analýz se těší mírně rostoucímu zájmu veřejnosti. Nekomerční služby EP poskytují především nestátní neziskové organizace, obce a města, státní instituce a částečně i fyzické osoby (většinou autorizované podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů). V současné době deklaruje poskytování služeb EP přibližně 150 subjektů. Tyto služby jsou na různém stupni a úrovni kvality. Mezi takové, které splňují standardy přijímané pro EP i v zahraničí, patří cca 50 subjektů. Mezi hlavní témata poskytovaného poradenství patří:

- udržitelná spotřeba a výroba, zelené úřadování, bydlení a domácnost;
- nakládání s energiemi, její zdroje;
- voda;
- doprava,
- ovzduší,
- výstavba;
- potraviny;
- odpady.

Veřejnost očekává, že je výše popsané environmentální poradenství poskytováno zdarma, případně za symbolickou cenu. Specializovanější poradenství, zaměřené na užší okruh témat (např. voda, odpady) je zajišťované převážně soukromými subjekty většinou na komerční bázi. Kvalitu i cenu efektivně řídí tržní mechanismy.

Ze zpracovaných analýz vyplývá, že environmentální poradenství je v současnosti málo známé, ačkoli převládající většina stávajících klientů je s jeho službami velmi spokojena. V některých krajích jsou tyto služby dostupné jen omezeně. Na druhé straně ekoporadny poukazují na nedostatečnou metodickou i finanční podporu. K tomu, aby se environmentální poradenství nadále efektivně rozvíjelo a jeho pozitivní dopad byl co nejvýznamnější byl

vypracován Realizační plán, který zavádí systematickou podporu pro udržení a zvýšení kvality jím poskytovaných služeb včetně zajištění udržitelného systému jeho financování. Realizační plán definuje opatření v sedmi klíčových tematických oblastech, která mají zajistit především:

1. koordinaci a metodické vedení EP včetně rozvoje spolupráce na národní, krajské i místní úrovni;
2. standardizaci a zvyšování kvality ekoporadenských služeb v ŽP prostřednictvím udělování práva k užívání značky MŽP ekoporadnám, plněním stanovené parametry poskytovaných služeb;
3. systematický rozvoj služeb a infrastruktury EP na území ČR s přiměřenou dostupností;
4. dostatečnou a účinnou propagaci environmentálního poradenství;
5. průběžné odpovídající vzdělávání ekoporadců a přístup ekoporaden k verifikovaným informacím a datům;
6. dlouhodobé a stabilní financování služeb EP; vytvoření systému iniciační a dlouhodobé podpory doplněného systémem kontrol;
7. podporu za strany krajů a obcí.

EP svou podstatou nekonkuruje specializovanému komerčnímu poradenství. Očekáváme však významné synergické efekty, jako je podpora kvality, prestiže a stabilizace ekoporaden. Systém podpoří schopnost ekoporaden poskytovat také specializovanější služby a témata.

2. DEFINICE A TERMINOLOGIE

Environmentální poradenství je odborná činnost spočívající v poskytování expertních konzultací (rad), posudků, pomoci s přípravou a vedením konkrétních projektů, řízení procesů, poskytování primárních informací a také činností směřujících ke zprostředkování specifických služeb. EP využívá výsledků vědy a výzkumu a zprostředkovává relevantní odborná data (*převzato z Rozvojového programu environmentálního poradenství v České republice na roky 2008 – 2013*). Environmentální poradenství je založeno na přímé komunikaci s klientem.

Pro účely Realizačního plánu jsou zavedeny další zpřesňující termíny:

Ekologickou poradnou (ekoporadnou) je zařízení provozované zřizovatelem, jímž může být libovolný právní subjekt, v němž jsou poskytovány služby environmentálního poradenství. Environmentální poradenství je v těchto zařízeních zpravidla méně specializované, avšak pokrývající velký počet témat, a nebo zaměřené na menší počet témat s nabídkou specializovaných složitějších poradenských služeb (zastupování klienta, projektové environmentální poradenství atp.).

Síť či asociací se rozumí tematická, regionální či národní sdružení ekoporaden obvykle zaměřená na podporu spolupráce, výměnu zkušeností (vzdělávání, metodická podpora) a kapacitní růst, poskytování expertních dokumentů, a nebo vzájemná podpora expertů

Ekologickým poradcem (ekoporadcem) je osoba poskytující služby environmentálního poradenství v ekoporadně.

Příjemci služeb (klienti - konečná cílová skupina) jsou primárně jednotliví občané (nejširší veřejnost) a veřejná správa, ale i podnikající fyzické a právnické osoby.

Poradenským výkonem se rozumí poskytnutá služba ekoporadenství, např. poskytnutí rady, asistence, projektová podpora apod.

3. STRUKTURA DOKUMENTU

Realizační plán se je rozčleněn podle následující struktury do tematických oblastí (dále TO):

TO 1: Koordinace, metodické vedení a výměna zkušeností

Odborná koordinace EP na MŽP

Metodické vedení

Výměna zkušeností.

TO 2: Zajištění kvality služeb

Značení

Systém kontroly kvality a jeho ověřování

TO 3: Dostatečná dostupnost služeb EP

TO 4: Propagace služeb EP

TO 5: Vzdělávání a přístup k informacím

Vzdělávání

Přístup poraden k informacím

Provoz internetového portálu

TO 6: Systém financování

Iniciační podpora EP

Program plateb za ekoporadenský výkon

Podpora nových trendů a specifických služeb v EP

TO 7: Podpora ze strany krajů a obcí

Zajištění informovanosti a metodické podpory krajů a obcí

Využití synergií státního, krajského a místního financování ekoporaden

4. POPIS TEMATICKÝCH OBLASTÍ

Tematická oblast 1

Koordinace, metodické vedení a výměna zkušeností

Koordinaci Realizačního plánu zajišťuje na národní úrovni MŽP. Ustavená Rada pro environmentální poradenství, ovlivní především meziresortní součinnost, přenos praktických zkušeností a plnění jednotlivých opatření, aby byly eliminovány překryvy v tématech i v činnostech resortů i stávajících sítí ekoporadců a ekoporaden.

Na závěr platnosti Realizačního plánu vyhodnotí MŽP jeho plnění ve spolupráci s ostatními resorty, a využije nabyté zkušenosti k návrhům dalších postupů.

Odborná koordinace a metodické vedení environmentálního poradenství

Poskytování kvalifikovaného environmentálního poradenství veřejnosti bude systematicky odborně koordinováno a metodicky vedeno resortem ŽP (tuto odbornou supervizi bude koordinovat odbor environmentálního vzdělávání) v součinnosti s ostatními ministerstvy a umožní tak přenos praktických zkušeností mezi jednotlivými sektory.

Výměna zkušeností

MŽP jako koordinátor Realizačního plánu v součinnosti s ostatními ministerstvy zajistí přenos praktických zkušeností mezi jednotlivými resorty i mezi poradnami navzájem.

Tematická oblast 2

Zajištění kvality služeb

Značení

K dosažení požadované kvality služeb poskytovaného environmentálního poradenství bude při splnění stanovených podmínek udělována ekoporadnám značka MŽP. Cílem je informovat veřejnost o tom, které ekoporadny splňují minimální státem garantované standardy.

Značení ekologických poraden bude dobrovolné. Bude založeno na prokázání způsobilosti ekoporadců a splnění stanovených kritérií ekoporaden. Součástí podmínek bude přijetí etického kodexu ekoporadce.

Oprávnění k užívání značky MŽP zakládá nárok na zpřístupnění garantovaných informací z různých sektorových oborů. Samotná značka se stane pro ekoporadny významnou marketingovou výhodou.

Oprávnění k užívání značky bude udělovat komise ustavená a řízená MŽP, jejímiž členy budou také zástupci resortů.

Rozhodnutím MŽP (nikoliv ve správním řízení) bude možné oprávnění k užívání značky MŽP odejmout na základě kontroly, pokud prokáže porušování standardů či podávání nepřesných, nesprávných, případně nepravdivých informací klientům.

System kontroly kvality a jeho ověřování

K udržení kvality environmentálního poradenství je nezbytné připravit systém kontrol poskytovaných služeb veřejnosti. Provádění kontrol podpoří zavedení nového systému výkaznictví ekoporadenských služeb. Výsledky poslouží k uplatnění sankcí, tj. odejmutí značky nebo odejmutí přidělené dotace.

Tematická oblast 3

Dostatečná dostupnost služeb environmentálního poradenství

Cílem je postupné pokrytí bílých míst (tj. míst s nedostatečnou nabídkou služeb environmentálního poradenství) zahuštěním sítě ekoporaden, dostatečně dostupných pro širokou veřejnost. Zahuštění sítě odrazí jak geografické rozložení poraden, tak hustotu obyvatel, dopravní dostupnost, míru poptávky po službách environmentálního poradenství a témat v místě.

Tematická oblast 4

Propagace služeb environmentálního poradenství

Propagace ekoporaden slouží ke zlepšení informovanosti potenciálních klientů o službách EP. Kromě propagace realizované samotnými ekoporadny je účelné realizovat společnou propagační kampaň environmentálního poradenství zaměřenou na existenci poskytovaných služeb ve veřejném zájmu a následně i samotného značení ekoporaden (propagace společné „obchodní známky“). Tuto kampaň povede MŽP v rámci svých propagačních aktivit s podporou ostatních resortů.

K zajištění průběžné dostupnosti aktuálních informací o službách environmentálního poradenství, konkrétních sítí i jednotlivých ekoporaden (s jasným odlišením ekoporaden se značkou) je zapotřebí zajistit průběžnou aktualizaci internetových stránek MŽP pro všeobecné environmentální poradenství: www.ekoporadny.cz.

Tematická oblast 5

Vzdělávání a přístup k informacím

Odborná úroveň a kvalita environmentálního poradenství je postavena především na kvalifikaci a odborných znalostech ekoporadců. Proto je nezbytným požadavkem posilování systému jejich dalšího vzdělávání. Zahrnuje minimální kompetence ekoporadce (environmentální znalosti, délku praxe v oblasti ŽP, absolutorium dalšího vzdělávání ve stanovených dovednostech a další). MŽP bude podporovat pomocí vhodných dotačních titulů rozvoj metodických a vzdělávacích služeb obdobně, jako jiné resorty v oblasti svých kompetencí.

Vzdělávání

K zajištění odpovídající kvality poskytovaného EP využívají ekoporadny a ekoporadci vhodné vzdělávací kurzy a tréninky, které jsou pořádány přímo odborníky nebo vzdělávacími

subjekty. Vzdělávání ekoporadců je součástí personální politiky ekoporaden a vychází z dostupné nabídky dalšího vzdělávání.

V rámci navrhovaných opatření bude stanoven standard kvalifikace poradců (pro účely značení environmentálního poradenství, příp. posuzování žádostí poraden o státní podporu, opatření č.10). Standard bude přesně vymezovat minimální rozsah dalšího vzdělávání (seminářů, školení, exkurzí apod.) v dovednostech, které jsou pro ně významné (např. trvalé doplňování znalostí o aktuální environmentální legislativě a jejím výkladu, zvyšování znalostí o formách komunikace s obyvateli včetně krizové komunikace atp.). Další vzdělávání lze tematicky přizpůsobovat s ohledem na to, která témata jsou pro konkrétní ekoporadnu typická nebo která jsou významná z hlediska aktuálních priorit v ochraně životního prostředí. K tomu je nutno zmapovat, zpřístupnit, popř. vytvořit odpovídající vzdělávací programy.

Přístup poraden k informacím

Ekoporadny budou disponovat vyškolenými poradci schopnými správně interpretovat zpřístupněná verifikovaná data z MŽP a ostatních resortů, kvalifikovaně a v souvislostech je předávat veřejnosti a používat ve své poradenské práci.

Tematická oblast 6

System financování

Podpora environmentálního poradenství z veřejných zdrojů bude systematicky řešena tak, aby zajistila dlouhodobou stabilizaci ekoporadenských služeb v ČR a byla poskytována v souladu s požadavky právních předpisů.

Pro environmentální poradenství jsou zde navrženy nové druhy podpory: iniciační podpora na zavedení celorepublikového systému všeobecně zaměřeného environmentálního poradenství, na kterou navazuje podpora formou platby za poradenský výkon. Souběžně budou podporovány specifické nebo inovativní projekty (na vzdělávací programy pro ekoporadce, koncepce, studie atp.), viz kapitola VII.

Tematická oblast 7

Podpora ze strany krajů a obcí

Zajištění informovanosti a metodické podpory krajů a obcí

I v budoucnu bude rozvoj všeobecného environmentálního poradenství závislý na vícezdrojovém financování. Podpora by mohla vést například k rozšíření tematického zaměření ekoporaden podle specifických potřeb regionů.

Využití synergií státního, krajského a místního financování ekoporaden

K dosažení maximální efektivity financování ekoporaden ze strany státu, krajů a obcí je nezbytná metodická pomoc MŽP obcím a krajům. Půjde především o informační kampaň, kde MŽP vysvětlí zásady státní podpory a navrhne odpovídající doplnění ze strany krajů a obcí (nabídne metodickou pomoc).

5. TEMATICKÉ OBLASTI A OPATŘENÍ

Tematická oblast 1:

Koordinace, metodické vedení a výměna zkušeností

Odborná koordinace environmentálního poradenství a metodické vedení

Opatření:

1. Koordinovat plnění opatření Realizačního plánu a další aktivity environmentálního poradenství na národní úrovni.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: trvale

2. Využívat Radu pro environmentální poradenství se zastoupením příslušných resortů k odborné podpoře environmentálního poradenství a k aktualizaci Realizačního plánu environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: trvale

3. Využívat Radu pro EP a služeb environmentálního poradenství k uplatňování (implementaci) resortních strategií, programů, zákonů a směrnic, které mají souvislost s ochranou životního prostředí a oblastí udržitelného rozvoje, a zároveň mají dopad na širokou veřejnost.

Zodpovídá: MŽP, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Spolupráce: kraje, obce

Termín: průběžně

4. Vyhodnocovat plnění opatření Realizačního plánu pro potřebu Rady pro environmentální poradenství a ministra životního prostředí.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: k 30. 6. 2011, 30. 6. 2012 a k 31. 10. 2013

5. Předložit vládě ČR závěrečné vyhodnocení Realizačního plánu za dobu jeho platnosti.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: 15. 12. 2013

6. Aktualizovat Rozvojový program environmentálního poradenství v České republice na roky 2008 – 2013 pro vládu ČR včetně zpracování Realizačního plánu Rozvojového programu EP a předložit jej vládě ČR ke schválení.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: 15. 12. 2013

Výměna zkušeností

Opatření:

7. Využívat databáze otevřeného systému environmentálního poradenství ke vzájemné výměně zkušeností, zveřejňování příkladů dobré praxe, klíčových dokumentů využitelných pro environmentálního poradenství včetně využití zahraničních zkušeností a odkazy k nim soustředit na samostatném informačním portálu MŽP (ekoporadny.cz).

Zodpovídá: MŽP, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Spolupráce: provozovatelé webových stránek MŽP - ekoporadny.cz

Termín: průběžně podle aktuálních potřeb

8. Spolupracovat v oblasti výměny zkušeností a příkladů dobré praxe environmentálního poradenství na mezinárodní úrovni.

Zodpovídá: MŽP, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Spolupráce: kraje

Termín: průběžně podle aktuálních potřeb

Ostatní opatření:

9. Metodicky vést a koordinovat činnost Informačního a poradenského centra MŽP.

Zodpovídá: MŽP

Termín: průběžně

Tematická oblast 2

Zajištění kvality environmentálních poradenských služeb

Značení

Opatření:

10. Zpracovat soubor nezbytných požadavků (standardů) na minimální personální a provozní zázemí environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MPO, MŠMT, MZ a MZe

Termín: červen 2010

11. Připravit a zahájit proces značení environmentálního poradenství a realizovat pilotní zavedení procesu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: kraje, obce

Termín: leden - prosinec 2011

System kontrol kvality a jeho ověřování

Opatření:

12. Připravit systém kontrol kvality poskytovaných služeb subjektů se značením environmentálního poradenství a zahájit jeho zkušební provoz.

Zodpovídá: MŽP

Termín: prosinec 2010

13. Zavést jednotný systém výkaznictví v ekoporadnách užívajících značení environmentálního poradenství (ostatní ekoporadny mohou být do systému zapojeny rovněž dobrovolně) při poskytování služeb environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MV, MZ a MZe, kraje a obce

Termín: únor 2010 a dále průběžně

Tematická oblast 3

Dostatečná dostupnost služeb environmentálního poradenství

Opatření:

14. Vyhodnocovat jednotlivé kraje ČR z hlediska pokrytí službami environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: průběžně

15. Zohlednit regiony s nedostatečnou dostupností služeb environmentálního poradenství při poskytování podpory z veřejných zdrojů (pokrytí tzv. bílých míst z hlediska tematické a dopravní dostupnosti).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: v rámci výběrových řízení průběžně

16. Motivovat ekoporadny k zapojování do sítí ekoporaden.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MMR, MV a MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe v oblasti svých kompetencí, kraje a obce

Termín: průběžně

Tematická oblast 4

Propagace služeb environmentálního poradenství

Opatření:

17. Realizovat společnou propagační kampaň environmentálního poradenství zaměřenou na propagaci existence služby ve veřejném zájmu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: průběžně

18. V rámci propagačních kampaní jednotlivých resortů propagovat služby poskytované environmentálním poradenstvím.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: průběžně

19. Zajistit standardní sociologický výzkum v závěru realizačního období na vzorku obyvatel celé ČR a porovnat dosažené hodnoty (k průzkumům z let 2005 a 2008).

Zodpovídá: MŽP

Termín: březen – září 2013

20. Zajistit provoz internetových stránek www.ekoporadny.cz jako garantovaného informačního a metodického portálu environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe v oblasti svých kompetencí

Termín: průběžně

Ostatní opatření:

21. Zajistit propagaci činností Informačního a poradenského centra MŽP pro veřejnost a zásobovat jej tiskovinami aj. propagačními a odbornými materiály (včetně materiálů resortních organizací).

Zodpovídá: MŽP

Termín: průběžně

Tematická oblast 5

Vzdělávání a přístup k informacím

Vzdělávání

Opatření:

22. Vytvořit návrh systému vzdělávání ekoporadců včetně využívání vzdělávacích příležitostí jednotlivých resortů.

Zodpovídá: MŽP, MŠMT

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MV, MZ a MZe, kraje, obce

Termín: prosinec 2010

23. Motivovat zájem potencionálních subjektů k vytvoření, realizaci a akreditaci rekvalifikačních vzdělávacích programů využitelných pro environmentální poradenství (podle odst. 3 § 108 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění).

Zodpovídá: MPSV a MŠMT

Spolupráce: MŽP, MD, MPO, MZ a MZe

Termín: zahájit 1. 1. 2011

Přístup poraden k informacím

Opatření:

24. Zpřístupnit relevantní informační zdroje jednotlivých ministerstev a jimi řízených odborných institucí a organizací ekoporadcům a ekoporadnám.

Zodpovídá: MŽP, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: zahájit 1. 1. 2010

25. Využívat ekoporadny k informování, poradenství a distribuci materiálů jednotlivých ministerstev souvisejících s tématy environmentálního poradenství.

Zodpovídá: MŽP, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: průběžně

Tematická oblast 6

Systém financování

Iničiační podpora environmentálního poradenství

Opatření:

26. Zpracovat a vyhlásit Program iničiační podpory EP (využívat úpravy stávajícího Národního programu MŽP administrovaného SFŽP ČR, Přílohy III).

Zodpovídá: MŽP

Termín: duben 2011

Program plateb za ekoporadenský výkon

Opatření:

27. Zpracovat a realizovat pilotní program podpory plateb za ekoporadenský výkon na základě Přílohy III Směrnice MŽP.

Zodpovídá: MŽP

Termín: květen 2011

Podpora nových trendů a specifických služeb v environmentálním poradenství

Opatření:

28. Zpracovat a vyhlašovat Program podpory EP se zohledněním nových trendů, inovací a specializací, studií, průzkumů a vzdělávacích programů poradců (využívat stávajícího Národního programu MŽP administrovaného SFŽP ČR).

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: kraje

Termín: duben 2011

29. Zařazovat podporu environmentálního poradenství v oblasti svých kompetencí do dotačních programů příslušných resortů.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: kraje, MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe

Termín: průběžně

Ostatní opatření:

30. Finančně zajistit činnost Informačního a poradenského centra MŽP pro veřejnost.

Zodpovídá: MŽP

Termín: průběžně

Tematická oblast 7

Podpora ze strany krajů a obcí

Využití synergií státního, krajského a místního financování ekoporaden

Opatření:

31. Zajišťovat synergie environmentálního poradenství na národní, krajské, případně i místní úrovni a navrhovat efektivní financování.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZe, MMR, MV, kraje a obce v oblasti svých kompetencí

Termín: průběžně

Zajištění informovanosti a metodické podpory krajů a obcí

Opatření:

32. Zajistit informovanost krajů a obcí o environmentálním poradenství včetně aktuálních zásad financování EP ze strany státu.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe MMR, MV v oblasti svých kompetencí, kraje a obce

Termín: průběžně

33. Nabídnout a poskytovat metodickou pomoc krajům a obcím při definování specifických požadavků na EP a při zpracovávání návrhů financování EP.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje a obce v oblasti svých kompetencí

Termín: průběžně

34. Iniciovat vytvoření motivačních nástrojů pro podporu EP ze strany krajů.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: MD, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ a MZe, kraje

Termín: od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012

Ostatní opatření:

35. Získávat aktuální informace o podpoře environmentálního poradenství na krajské úrovni.

Zodpovídá: MŽP

Spolupráce: kraje, obce

Termín: k 15. 4. 2011, 15. 4. 2012 a k 30. 9. 2013

System financování, TO 6

Iniciační podpora environmentálního poradenství

Namísto dotačních plateb za činnost ekoporadny budou pro oblast **všeobecně zaměřeného poradenství** prostřednictvím titulů SFŽP ČR zahájeny platby za provedení poradenský výkon (během tříletého přechodného období postupně přejdou poradny, které se do systému přihlásí a splní náležité podmínky od financování za období činnosti na financování za výkon; postupně by měly výkonové platby u značených poraden převážit zcela). Platba za výkon bude ekoporadny motivovat k vyššímu počtu výkonů. Proto, aby nový systém nezpůsobil snížení kvality poradenských výkonů, bude nutné zpracovat systém kontroly kvality.

Dotační iniciační program má splňovat následující kritéria:

- a) má být vyhlášen v dostatečném předstihu včetně podmínek;
- b) má nabídnout víceletou podporu – nejlépe 3letou v případě financování ze zdrojů mimo státní rozpočet (SFŽP ČR);
- c) financování v jednotlivých letech se musí progresivně snižovat, aby se podpořil přechod k financování založeném na platbě za poradenský výkon;
- d) má být jednoduchý, založený na paušální platbě na ekoporadnu;
- e) právo na vstup do programu bude mít ekoporadna pouze jednou, nepůjde o nárokovou dotaci, ekoporadny budou vybírány s ohledem na potřeby konkrétního regionu a s ohledem na vybudování efektivně fungující sítě s rozumnou dostupností pro klienty (viz tematická oblast 3);
- f) program bude vyhlášen současně, nebo v mírném předstihu před programem zaměřeným na platby za poradenský výkon;

Program plateb za poradenský výkon

Pro další efektivní a udržitelné financování environmentálního poradenství se širokou nabídkou témat je zapotřebí navázat na program iniciační podpory programem plateb za poradenský výkon.

System se bude opírat o tyto zásady:

- a) Podmínky vstupu do systému jsou značení a úspěch ve výběrovém řízení (kritéria výběru respektovat vhodné geografické rozložení ekoporaden a potřeby regionu);
- b) ekoporadny, které budou vybrány do dotačního programu v rámci iniciační podpory budou mít automatický nárok na vstup do programu plateb za poradenský výkon s tím, že mají možnost do něj vstoupit již během dotačního programu iniciační podpory;
- c) v rámci jednoho poradenského výkonu má ekoporadna nárok na proplacení určeného maximálního počtu hodin práce; sazbu za proplacenou hodinu práce určuje garant programu a tato sazba se v průběhu poskytování podpory nesníží.

Podpora nových trendů a specifických služeb v environmentálním poradenství

Kromě iniciační podpory a podpory za poradenský výkon budou podporovány inovativní projekty, a to i pro subjekty nezařazené do předchozích typů podpor. Environmentální poradenství, zaměřené na specifické téma (např. šetření energiemi), nabízející speciální služby (např. právní), příp. zaměřené na konkrétní region bude podpořeno z národních programů s využitím evropských fondů. Z tohoto typu podpor budou financovány i metodické a vzdělávací projekty zaměřené na zvyšování a rozšiřování kvalifikace poradců, studie, koncepce a průzkumy, vedoucí k dalšímu zkvalitňování a rozšiřování nabízených služeb.

Klíčové dokumenty

- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí ve znění zákona č. 6/2005 Sb., § 13
- Státní politika životního prostředí 2004 – 2010 (usnesení vlády č. 235/2004)
- Rozvojový program environmentálního poradenství na roky období 2008 – 2013 (usnesení vlády č. 408/2008)
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice (schválený usnesením vlády č. 1048/2000) a jeho Akční plán na léta 2007 – 2009 (usnesení vlády č. 1155/2006)
- Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva), ratifikována ČR 2004

Použité podkladové zdroje

- studie zadané MŽP od r. 2005 do současnosti – srovnání stavu ČR a zahraničí a možností rozvoje environmentálního poradenství, mezinárodních sítí EP aj., STEP, AK 2005, 2006
- podkladová studie pro vytvoření národního systému akreditovaného vzdělávání ekoporadců – Akreditace ekoporadce, DHV ČR, spol. s r.o., 2007
- Analýza potřebnosti a využívání environmentálních poraden a ekoporadců na území České republiky, AK, BEZK, 2008-2009
- Závěrečná zpráva STEP – Environmentální poradenství v ČR v roce 2008
- šetření (veřejný průzkum) DEMA a. s., 2005, 2008

Použité zkratky

AK	Agentura Koniklec
BEZK	Brontosauří ekocentrum zelený klub
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
EP	environmentální poradenství
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
NNO	nestátní nezisková organizace (nebo pl.), zde: občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OEN	odbor ekonomických nástrojů
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
STEP	Síť ekologických poraden
ŽP	životní prostředí